

פעילות אלשבאב, סניף אלקאעדה, בסומאליה ובקרן אפריקה

20 באוקטובר 2022

עיקרים

- ◀ הנהגת אלקאעדה הקדישה לסומאליה את הגיליון השביעי של כתב העת האומה האחת (אלאמה אלואחדה) שפורסם בסוף אוגוסט 2022, ובו היא ניבאה לארגון אלשבאב, שלוחתו בסומאליה, ניצחון קרוב על ממשלת סומאליה, השתלטות על מוגדישו וגירוש כל הכוחות הזרים משטח המדינה.
- ◀ ארגון אלשבאב שהוקם בשנת 2006 כמיליציה מקומית, והצטרף לאלקאעדה בשנת 2012, מנהל מערכה צבאית נגד ממשלת סומאליה והכוחות התומכים בה, ומנהיגי הארגון הצהירו שמטרתם היא להפיל את ממשלת סומאליה ולהשתלט על המדינה. במקביל, אלשבאב הולך ומתחזק, גם מחוץ לסומאליה ופעילו הצליחו לחדור בחודשים האחרונים גם לאתיופיה. במקביל, הוא חידש את פעילותו בצפון מזרח קניה.
- ◀ חסן שיח' מוחמוד, נשיא סומאליה, גיבש אסטרטגיה, המשלבת שלושה מאמצים, שמטרתה להחליש את אלשבאב ולהסיג את פעילו ממוגדישו ומסביבותיה: מאמץ צבאי, מאמץ כלכלי, שמטרתו לנתק את הזרמת הכספים לארגון ומאמץ בתחום האידיאולוגי, שנועד להיאבק בקיצוניות של אלשבאב. בראש המאמץ האידיאולוגי עומד מח'תאר רובו, סגן מנהיג אלשבאב לשעבר שערק משורותיו בשנת 2017.
- ◀ להערכתנו, בעקבות העלייה בכוחו, אלשבאב צפוי להמשיך ולחתור להפלת ממשלת סומאליה, לזרוע סכסוכים וחילוקי דעות בתוכה ולפגוע בפופולריות שלה. הארגון ינסה להגביר פעילותו בצפון מזרח קניה ולהמשיך לנסות ולמנוע את הקמת אזור הביטחון האתיופי בשטח סומאליה בגבול סומאליה-אתיופיה.

מעמד אלשבאב במסגרת אלקאעדה

שער גיליון האומה האחת המוקדש לסומאליה (טלגרם, 30 באוגוסט 2022).

◀ ארגון אלשבאב (חראכת אלשבאב אלמוג'אהדין-תנועת הנוער הלוחם מלחמת קודש), הוקם בשנת 2006 כמיליציה מקומית במטרה להילחם בכוחות ממשלת סומאליה. ב-9 בפברואר 2012 הצטרפו פעילי אלשבאב לאלקאעדה, ומנהיג אלשבאב באותה עת, אחמד עבדי גודאנה, נשבע אמונים לאימן אלט'ואהרי, מנהיג אלקאעדה דאז (AlArabiya News, 9 בפברואר 2012).

◀ ב-30 באוגוסט 2022, פרסמה הנהגת אלקאעדה את הגיליון השביעי של כתב העת האומה האחת (אלאמה אלואחדה), אותו הקדישה לסומאליה. במאמר הפותח איחלה לשלוחתה בסומאליה, חרכת אלשבאב אלמג'אהדין, ניצחון קרוב על ממשלת סומאליה בדומה לניצחון הטאליבאן באפגניסטן, השתלטות על מוגדישו, בירת המדינה, וגירוש כל הכוחות הזרים משטחה. הנהגת אלקאעדה אף טענה כי בידה יהיה המפתח לפתרון סוגיות אזרחיות בקרן אפריקה, כדוגמת תיגראי¹ וסכר התחייה² (טלגרם, 30 באוגוסט 2022).

**מדינות קרן אפריקה (אזור הפעילות של אלשבאב מסומן באדום)
(Halbeeg News, 8 באפריל 2018).**

◀ יתכן כי פרסום זה משקף את העלייה בחשיבות ובהשפעה של אלשבאב בתוך אלקאעדה. ממידע מודיעיני שהתקבל מהאוי"ם ביולי 2022 עלה כי מנהיג אלשבאב, אחמד דיריה, המכונה אחמד עומר אבו עבידה, הינו חלק

¹ בנובמבר 2020 הכריזה ממשלת אתיופיה מלחמה על החזית העממית לשחרור תיגראי ומחוז תיגראי שבצפון אתיופיה שמרר מאוד הידרדרה למלחמת אזרחית בהשתתפות אריתריאה, סומאליה וסודאן ולמלחמת אזרחים כוללת בתוך אתיופיה. מלחמה זו נמשכת עד היום.

² באפריל 2011 הכריזה ממשלת אתיופיה על בניית סכר התחייה על הנילוס הכחול שעתיד להיות המפעל ההידרו-אלקטרי הגדול ביותר באפריקה. אמנם, הסכר כבר כמעט מלא והתחיל לפעול אך מצרים וסודאן חרדות מפני הפחתת זרימת המים בנילוס כתוצאה ממיילוי והפעלת הסכר ומנסות להגיע להסכמה עם אתיופיה על מיילוי והפעלת הסכר באופן שיאפשר להן להסתגל לפחתה באספקת המים מהנילוס.

מוועידת חטין של אלקאעדה, המנהלת את הפעילות הגלובלית של הארגון, ונמצא במקום הרביעי בסדר הירושה של הנהגת הארגון. עוד עלה ממידע זה כי אלשבאב משתמש בחלק מרווחיו למימון אלקאעדה. (VOA, 28 ביולי 2022).

פעילות אלשבאב בסומאליה

הצהרות בכירי הארגון ביחס לנשיא סומאליה

◀ ב-15 במאי 2022, נבחר חסן שיח' מוחמוד לנשיא סומאליה, יום לאחר ההודעה על בחירתו, התראיין מאהאד קראטה, סגן ראש אלשבאב ומפקד האמניאת (שירות המודיעין של אלשבאב), לערוץ 4 הבריטי ואמר כי מטרת הארגון היא להשתלט על סומאליה וכי אלשבאב אינו רואה בממשלת סומאליה ממשלה חוקית (Somali Guardian, 16 ביוני 2022).

◀ ב-8 ביולי 2022, הפיץ אלשבאב נאום בן 57 דקות של מנהיג הארגון, אחמד עמר, המכונה גם אחמד דיריה ואבו עבידה, לרגל חג הקורבן. בנאום תקף אחמד עמר בחריפות את נשיא סומאליה ותיאר אותו כנשיא הכי לא מוסרי, הכי פזיז והכי מושחת, וציין כי אלשבאב יילחמו כדי להפיל אותו ואת ממשלתו. הוא גם יצא נגד הפוליטיקאים הסומאליים וטען שהם בזבזו כספים שהיו מיועדים להתמודדות עם הבצורת (חשבון הטוויטר של SBC Somali TV, 8 ביולי 2022; Citizen Witness, 8 ביולי 2022).

◀ ב-20 באוגוסט 2022, יום לאחר שבוצע פיגוע רב נפגעים במלון הייטט במוגדישו³, לגלג דובר אלשבאב, שיח' עבד אלעזיז אבו מצעב, על נשיא סומאליה שטען שהוא מסוגל למגר את אלשבאב והכריז על מלחמה שאינו מוכן לה נגד הארגון. הוא גם איים על פקידי ממשלת סומאליה, כי אלשבאב הוא זה אשר ימגר את ממשלת סומאליה וכי עליהם לפחד לישון בבתיהם (Somalimemo, 20 באוגוסט 2022).

מימין: מאהאד קראטה ומשמאל: אבו עבידה (Garowe Online, 24 באוגוסט 2020).

³ הפיגוע אירע ב-19 באוגוסט 2022 ונהרגו בו 21 בני אדם ונפצעו 117.

פעילות צבאית

◀ מאז בחירתו של חסן שיח' מוחמוד לנשיא סומאליה ב-15 במאי 2022, הגביר אלשבאב את פעילותו בסומאליה נגד הממשלה, הצבא, מטרות אזרחיות וכוחות האיחוד האפריקאי המוצבים במדינה⁴. מתווי הפעילות שלו לא השתנו במשך כל שנות קיומו והם כוללים בין היתר:

- ◆ **פיצוץ מכוניות תופת במטות ממשל סומאליים:** כך למשל, ב-3 באוקטובר 2022 קיבל אלשבאב אחריות על פיצוץ שלוש מכוניות תופת במטה המנהלי של מחוז הירשאבלה בעיר בלדווינה (Beledweyne). אלשבאב טען שכתוצאה מהפיצוץ נהרגו מעל חמישים בני אדם ובכללם חברי פרלמנט, בכירים במנהלת המחוז, קציני צבא וקציני משטרה (חשבון הטוויטר של מוראד ניוז, 3 באוקטובר 2022).
- ◆ **פיגועים משולבים נגד בסיסים של כוחות האיחוד האפריקאי בסומאליה:** כך לדוגמא, ב-3 במאי 2022, תקף אלשבאב בסיס של כוחות האיחוד האפריקאי בכפר El-Baraf הממוקם כ-150 ק"מ ממוגדישו. בתחילת התקיפה, התפוצצו שלוש משאיות נפץ בתוך הבסיס ולאחר מכן לוחמי אלשבאב תקפו את חיילי הכוח של האיחוד האפריקאי. לטענת אלשבאב בתקיפה נהרגו 173 חיילים. לעומת זאת, על פי ממשלת בורונדי, נהרגו בתקיפה עשרה חיילים מבורונדי, 25 נפצעו וחמישה נעדרים. זה היה הפיגוע הראשון שביצעו פעילי אלשבאב נגד כוח האיחוד האפריקאי לאחר שינוי שמו ומשימתו (VOA, 4 במאי 2022).
- ◆ **פיגועי התאבדות בבסיסי ש צבא סומאליה:** כך למשל, ב-25 בספטמבר 2022 קיבל אלשבאב אחריות לפיגוע התאבדות שביצע פעיל הארגון אשר פוצץ עצמו בבסיס אימונים צבאי במוגדישו. לטענת הארגון, כתוצאה מהפיצוץ נהרגו 32 חיילים ונפצעו יותר מ-42 (Somalimemo, 25 בספטמבר 2022).
- ◆ **הטמנת מארבים לחיילי צבא סומאליה:** כך לדוגמה, ב-15 בספטמבר 2022 קיבל אלשבאב אחריות להטמנת מארב לחיילים סומאליים שאומנו ע"י האמריקאים בפרברי העיירה בולאבורדה (Bulaburde) שבמחוז היראן שבמרכז סומאליה. בפעולה נהרגו עשרה חיילים, ונפצעו 15. שני כלי רכב צבאיים הושמדו (Somalimemo, 15 בספטמבר 2022).
- ◆ **ירי מרגמות לעבר בסיסי צבא של כוח האיחוד האפריקאי בסומאליה:** כך למשל, ב-17 בספטמבר 2022 קיבל אלשבאב אחריות על ירי מרגמות לעבר בסיס צבא קנייתי בעיירה Huzungo שבמחוז ג'ובה שבדרום סומאליה. כ מהירי נפצעו ארבעה חיילים (חשבון הטוויטר של TRACTerrorism, 20 בספטמבר 2022).

⁴ כוח המשימה של האיחוד האפריקאי בסומאליה הוקם בשנת 2006 כדי לייצב את המצב בסומאליה, לתמוך בדיאלוג ובפיסוי במדינה, להגן על מוסדות הממשלה ולאפשר לה לתפקד ולהגן על הצבא על מתקניו וציודו. ב-1 באפריל 2022, שונה שם הכוח לכוח משימת המעבר של האיחוד האפריקאי בסומאליה שזהו כוח משימה רב-ממדי הכולל כוח צבאי, כוח משטרה וכוח אזרחי.

◆ **פיגועים רבי-נפגעים נגד מטרות אזרחיות במוגדישו:** כך לדוגמה, ב-19 באוגוסט 2022 ביצעו פעילי אלשבאב פיגוע במלון הייאט במוגדישו שבו נהגו להתאכסן גם אנשי ממשל. בפיגוע נהרגו 21 בני אדם ונפצעו 117.

◆ **התנקשויות בפקידי ממשל ובחיילים סומאליים:** כך לדוגמה, ב-1 באוקטובר 2022 קיבל אלשבאב אחריות להתנקשות בחייו של פקיד משרד הפנים מחמד חסן, ובחייל סומאלי בשתי מתקפות נפרדות במוגדישו (חשבון הטוויטר של TRACTerrorism, 2 באוקטובר 2022)

◆ **פיגועי הפעלת מטענים:** בשנה האחרונה, מרבה אלשבאב לבצע פיגועים באמצעות הנחת מטעני חבלה. כך למשל, ב-30 בספטמבר 2022, נהרגו חמישה חיילים סומאליים ושמונה נפצעו לאחר שכלי הרכב בו נסעו עלה על מטען והתהפך ליד העיירה Balcad הממוקמת כשלושים ק"מ ממוגדישו (חשבון הטוויטר של מוראד ניוז, 30 בספטמבר 2022).

◀ למרות שאלשבאב פעיל בכל רחבי סומאליה, עיקר הפעילות שלו בחודשיים האחרונים מתמקדת סביב הבירה מוגדישו ובמחוז היראן שבמרכז המדינה, בו הוא פועל נגד צבא סומאליה ונגד מיליציות אזרחיות חמושות הנלחמות נגדו בשיתוף פעולה עם צבא סומאליה. במסגרת פעילות זו תקף אלשבאב בסיס של צבא סומאליה בכפר Muriyale, בקרבת העיירה Balcad. אלשבאב טענו כי הרגו 12 חיילים ותפסו נשק ותחמושת. לעומת זאת, ממשלת סומאליה טענה כי במתקפה נהרגו 19 לוחמי אלשבאב (חשבון הטוויטר של מוראד ניוז, 8 באוקטובר 2022). כמו כן, אלשבאב הצליח להשתלט מחדש על ערים, עיירות וכפרים שנכבשו ע"י צבא סומאליה. כך, לדוגמה, ב-1 באוקטובר 2022 הודיע הארגון, כי השתלט על העיר האסטרטגית Maqkari ועל כל הפרברים והכפרים שבקרבתה לאחר שצבא סומאליה נסוג מהם (חשבון הטוויטר של TRACTerrorism, 2 באוקטובר 2022). במהלך הקרבות ביניהם, אלשבאב הצליחו להרוג חיילים סומאליים רבים. ב-21 בספטמבר 2022, בקרבות בין אלשבאב לצבא סומאליה בעיירה Boao נהרגו ארבעים חיילים וקצינים ועשרים נפצעו (חשבון הטוויטר של TRACTerrorism, 22 בספטמבר 2022). אלשבאב גם ביצע מתקפות יזומות נגד מיליציות מקומיות אזרחיות התומכות בממשלת סומאליה. כך, למשל, ב-6 בספטמבר 2022, טען אלשבאב כי במסגרת תקיפה יזומה שביצעו פעיליו בפרברי העיירה מאהאס (Mahas) נהרגו חמישים מלוחמי המיליציות. (Somalimemo, 6 בספטמבר 2022).

◀ אלשבאב נוקט גם בפעולות ענישה נגד תשתית אזרחית. ב-31 באוגוסט 2022, פוצצו פעילי הארגון בארות מים ומתקני תקשורת במספר כפרים במדינת גלמודוג שבמרכז סומאליה (Goobjoog News, 1 בספטמבר 2022).

שימוש בכלי טיס בלתי מאוישים

פעיל אלשבאב וכלי טיס בלתי מאויש (Garowe Online, 15 בספטמבר 2022)

- ◀ ממידע מודיעיני שהתקבל מהאו"ם בחודש יולי 2022 עולה כי נכון למועד הדיווח, אלשבאב מנה בין 7,000 ל-12,000 לוחמים והוא משקיע כרבע מתקציבו השנתי, כ-24 מיליון דולר, ברכש כלי נשק, חומרי נפץ וכלי טיס בלתי מאוישים (VOA, 28 ביולי 2022)
- ◀ ב-4 בספטמבר 2022, אלשבאב פרסם תמונות של כלי טיס בלתי מאויש סויר אמריקני מדגם ScanEagle הנמצא ככל הנראה בשימוש הארגון (חשבון הטוויטר של Daludug Security, 5 בספטמבר 2022).
- ◀ השגריר ג'פרי דה לורנטיס (Ambassador Jeffrey DeLaurentis), יועץ בכיר לסוגיות פוליטיות מיוחדות במשלחת האמריקנית לאו"ם, חשף ב-31 באוגוסט 2022, במסגרת כינוס בלתי רשמי של מועצת הביטחון שדן בפעילויות על-לאומיות של ארגוני הטרור, כי אלשבאב משתמש בכלי טיס בלתי מאוישים לביצוע תקיפות איסוף מודיעין ופיתוח תעמולה (אתר משלחת ארה"ב לאו"ם, 31 באוגוסט 2022).
- ◀ יצוין, כי בינואר 2021 פרסם אלשבאב צילום, שבוצע באמצעות כלי טיס בלתי מאויש, של תקיפה שהם ביצעו נגדה בסיס הימי האמריקאי מאנדה ביי שבקניה ב-5 בינואר 2020. הייתה זו התקיפה הראשונה של אלשבאב נגד בסיס צבאי אמריקאי בקניה⁵ (חשבון הטוויטר של Middle East Update, 31 בינואר 2022).

פעילות אזרחית

- ◀ ב-18 בספטמבר 2022, פרסם אלשבאב סרט וידאו שתיעד את טקס סיום האימונים של חטיבת מבקשי מות הקדושים במחנה האימונים הצבאיים על שם אלסיד מחמד עבדאללה חסן. בטקס נכחו גם בכירי הארגון. בדברים שנשא בטקס עלי דירה, דובר הארגון הוא ציין שהחל מינואר 2022. העניק אלשבאב סיוע לאוכלוסייה שנפגעה מהבצורת בכל השטחים שבשליטתו באמצעות חלוקת מזון, אספקת מים וטיפול רפואי חינם. לדבריו עד מועד הנאום (ספטמבר 2022), העניק אלשבאב סיוע ל-47,169 משפחות, העביר 3,611 מכלי מים, סיפק דלק לחקלאים כדי שיוכלו להשקות את יבוליהם באמצעות שאיבת מים מנהרות שבלה Shabelle וג'ובה Juba, חפר בארות מים (חשבון הטוויטר של Christopher Anzalone, 18 בספטמבר 2022).

⁵ כתוצאה מהתקיפה נהרגו שלושה בני אדם, הושמדו שישה כלי טייס אמריקאים, כלי טייס אחד בבעלות קנייתית ומספר כלי רכב (אתר מחלקת המדינה של ארה"ב, 10 במרץ 2022).

עלי דירה, דובר אלשבאב, מדבר על סיוע אלשבאב לנפגעי הבצורת
(חשבון הטוויטר של Christopher Anzalone, 18 בספטמבר 2022)

פעילות אלשבאב במדינות אחרות בקרן אפריקה

אתיופיה

◀ בחודשים האחרונים התחיל אלשבאב לפעול גם בשטח אתיופיה.⁶ ב-26 במאי 2022, הצהירו מפקדי מחלקות החקירה הפליליות במשטרת אתיופיה הפדרלית ובמשטרת אדיס אבבה, כי הצליחו לסכל פיגוע טרור שפעילי אלשבאב תכננו לבצע באדיס אבבה. הפעילים הגיעו מסומאליה וחדרו לבירה דרך המחוז הסומאלי במדינה (Addis Standard, 20 במאי 2022).

◀ בסוף יולי 2022 תקפו פעילי אלשבאב מספר פעמים בגבול סומאליה-אתיופיה.⁷ מועצת הביטחון של המחוז הסומאלי באתיופיה הודיעה ב-24 ביולי 2022 כי היא חיסלה את לוחמי אלשבאב שחדרו לשטח אתיופיה (Addis Standard, 25 ביולי 2022). לעומת זאת, ב-26 ביולי 2022, אמר מחמד עבדי תל, מושל מחוז באקול שבדרום מערב סומאליה שבו התחוללו הקרבות, כי לוחמי אלשבאב, שחדרו לאתיופיה, לא השתתפו בתקיפות נגד Washaaqo ו-Aato. לדבריו, היו שתי קבוצות של אלשבאב האחת נלחמה בגבול עם אתיופיה והשנייה חדרה לאתיופיה בזמן הלחימה דרך כביש Aato והיא בדרכה למחוז Bale שבין המחוז הסומאלי לבין מחוז אורומיה. קבוצה זו כותרה ע"י משטרת Liyu של המחוז הסומאלי באתיופיה, אך הצליחה להמשיך ולחדור לתוך שטח אתיופיה למרות שאיבדו את רוב כלי הרכב שלהם. מעבר לכך, הייתה גם קבוצה שלישית של אלשבאב שחדרה לאתיופיה מחזית אחרת, ממזרח לעיירה El-Barde, הממוקמת בדרום מערב מחוז באקול הסומאלי, שטרם נתקלה בכוחות הביטחון האתיופים הממוקמים בין גבול סומאליה-אתיופיה לבין העיירות Kelafo ו-Gode שבמחוז הסומאלי של אתיופיה (VOA, 26 ביולי 2022).

⁶ אלשבאב ניסה לבסס נוכחות ולבצע פיגועים באתיופיה עוד קודם לכן, אך ללא הצלחה. בשנים 2013 ו-2014 סיכלו כוחות הביטחון האתיופיים שני פיגועים גדולים שתכנן לבצע אלשבאב באצטדיון כדורגל ובקניון באדיס אבבה.

⁷ ראו פרסום מרכז המידע למודיעין ולטרור מ-3 באוגוסט 2022 "מבט לג'האד העולמי (28 ביולי - 3 באוגוסט 2022).

◀ ב-9 באוגוסט 2022 הודו בכירים אתיופים כי בין 50-100 לוחמי אלשבאב הצליחו להגיע לאזור ההררי המשתרע בין המחוז הסומאלי לבין מחוז אורומיה שבאתיופיה ליד העיירה El-Kari שבה אלשבאב בנה תא מקומי במהלך השנה האחרונה. בהקשר זה יצוין כי ב-15 ביולי 2022, פעלו כוחות הביטחון של המחוז הסומאלי באזור והרגו את מחמד חסן עוסמאן, חכם דת מקומי, שהרשויות המחוזיות תיארו כמפקד באלשבאב וכמישהו החשוב לאלשבאב שהיה עמוד תווך בניסיון לערער את יציבותה של אתיופיה (VOA, 9 באוגוסט 2022).

◀ ב-11 באוגוסט 2022, מסרה ממשלת המחוז הסומאלי באתיופיה כי מתחוללת לחימה כבדה בין משטרת המחוז הסומאלי לבין אלשבאב באזור הכפר Sanku Dhooble הממוקם בקרבת Kelafo (Hiiraan Online, 11 באוגוסט 2022).

◀ בשבועות האחרונים מתמקדת פעילות אלשבאב בתקיפת בסיסים צבאיים אתיופיים בגבול סומאליה-אתיופיה באמצעות ירי פצצות מרגמה והטמנת מטענים.

◆ ב-2 באוקטובר 2022, קיבל אלשבאב אחריות להריגתם של 132 חיילי מיליציה הליו של המחוז הסומאלי של אתיופיה ואף הציג את תמונות הגוויות כתוצאה מקרב שהתחולל ביניהם בכפר קארלה (Qarale) שבגבול סומאליה-אתיופיה בשטח סומאליה (חשבון הטוויטר של מוראד ניוז, 6 באוקטובר 2022)

◆ ב-16 בספטמבר 2022, קיבל אלשבאב אחריות על ירי של עשרים פצצות מרגמה נגד בסיס צבאי אתיופי בעיירת הגבול Wanako שבין סומאליה לאתיופיה (חשבון הטוויטר של TRACTerrorism, 17 בספטמבר 2022).

◆ ב-13 בספטמבר 2022, אלשבאב קיבל אחריות על ביצוע מתקפת מטענים בעיר Atto שבגבול סומאליה-אתיופיה. במתקפה נהרגו 19 חיילים אתיופים ונפצעו שניים (חשבון הטוויטר של TRACTerrorism, 15 בספטמבר 2022).

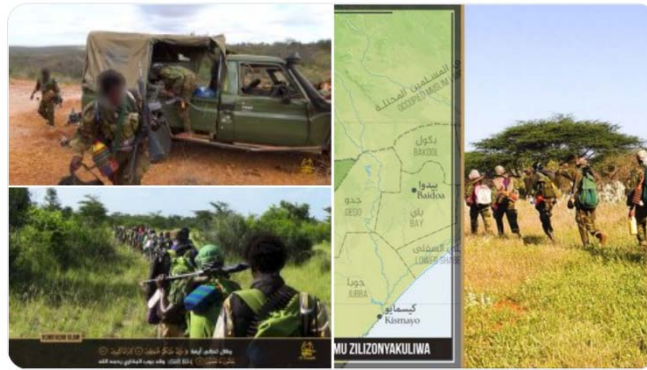
מפת חדרת אלשבאב לאתיופיה: הנקודות האדומות מציינות את המקומות אליהם הגיעו פעילי הארגון (ויקיפדיה)

◀ אתיופיה החלה כבר לפני מספר חודשים בפעילות נגד פעולות אלשבאב בשטחה והצהירה על כוונתה להקים אזור ביטחון במחוז באקול בכדי למנוע חדירות נוספות (VOA, 6 באוגוסט 2022)

◆ חיל האוויר האתיופי תקף מהאוויר במחוז באקול ב-30 ביולי 2022 (Somaliland Standard, 31 ביולי 2022).

◆ ב-7 באוגוסט 2022, חצו אלפי חיילים מצבא אתיופיה את הגבול למחוז Gedo שבסומאליה והקימו בסיס צבאי בשדה התעופה בעיירת הגבול Dolow. שיירה צבאית אתיופית נוספת נכנסה לעיירה Balad hawo (Somali Guardian, 7 באוגוסט 2022).

קניה

פעילות אלשבאב בצפון מזרח קניה (חשבון הטוויטר של Naja, 18 ביולי 2022)

◀ אחרי חודשים רבים שבמהלכם אלשבאב לא היה פעיל בקניה, ב-20 ביוני 2022, חידש הארגון את התקיפות במדינה כאשר ניתק את אמצעי התקשורת במחוז מנדרה (Garowe Online, 22 ביוני 2022)
 ◀ עיקר פעילות אלשבאב בקניה התמקדה בחודשים האחרונים בתקיפות נגד מטרות צבאיות ושל משטרת קניה בצפון מזרח המדינה.

◆ ב-8 בספטמבר 2022, קיבל אלשבאב אחריות למארב שטמן בבסיס צבאי קנייתי בשייח' בארו שבמנדרה בצפון מזרח קניה. (חשבון הטוויטר של TRACTerrorism, 8 בספטמבר 2022)
 ◆ ב-2 באוגוסט 2022, פשטו פעילי אלשבאב, לאור יום, על תחנת משטרה במחוז מנדרה ובמהלך הפשיטה נפצעו שלושה שוטרים (Capital News, 2 באוגוסט 2022).

◀ כמו כן, אלשבאב פעל לשבש את הבחירות לנשיאות שהתקיימו במדינה ב-9 באוגוסט 2022 באמצעות איומים על תושבים מקומיים שיימנעו מהצבעה בבחירות, מניעה פיזית של הגעה לקלפיות והרס קלפיות ומרכזי בחירות (Dalka Times, 9 באוגוסט 2022 ; Somali Dispatch, 9 באוגוסט 2022)

◀ אלשבאב פרסם איום בשפה האנגלית, ב-28 באוגוסט 2022 המזהיר את ויליאם רוטו, נשיא קניה החדש, ואת ממשלתו שאם לא יסיג את צבא קניה מסומאליה, יבצע הארגון פיגועים בלבה של קניה (חשבון הטוויטר 5W File, 28 באוגוסט 2022).

האסטרטגיה בה נוקט נשיא סומאליה למיגור אלשבאב

חסן שייח' מוחמוד (חשבון הטוויטר של חסן שייח' מוחמוד, 23 באוגוסט 2022)

◀ בתחילת יולי 2022, הציג נשיא סומאליה את האסטרטגיה שפיתח למיגור אלשבאב לפיה, הוא יישא וייתן עם אלשבאב בזמן המתאים לאחר שיוחלש הארגון באמצעות שילוב של מאבק צבאי, פיננסי ואידיאולוגי (The New Arab, 6 ביולי 2022).

◀ **בתחום הצבאי.** צבא סומאליה ממקד את מאמציו בהסגת אלשבאב משטחים הסמוכים למוגדישו, במיוחד במחוז היראן שבמרכז סומאליה ובשחרור עיירות וכפרים משליטת הארגון (רדיו רסאלה, 8 באוגוסט 2022). במלחמה כנגד אלשבאב הוא משתף פעולה עם מיליציות אזרחיות מקומיות. ב-11 בספטמבר 2022, פרסם משרד המידע, התרבות והתיירות הסומאלי הודעה לתקשורת לפיה, צבא סומאליה הצליח לשחרר עשרים עיירות משליטת אלשבאב במדינות הירשבלה, גאלמודוג ודרום מערב סומאליה שבדרום ובמרכז סומאליה ולהרוג יותר ממאה מלוחמי הארגון. זאת, בסיוע מיליציות אזרחיות מקומיות הפועלות נגד אלשבאב במדינות הללו (חשבון הטוויטר של רשיד עבדי, 12 בספטמבר 2022).

◀ **בתחום המאבק הפיננסי.** צבא סומאליה פועל להריסת המרכזים הפיננסיים של הארגון. ב-9 בספטמבר 2022, פרסם משרד המידע, התרבות והתיירות הסומאלי הודעה לתקשורת לפיה כוחות מיוחדים של צבא סומאליה הרסו את המרכז הפיננסי של אלשבאב בעיירה מבארכ בשאבלה תחתית שבמדינת דרום מערב סומאליה, חיסלו את מנהיג אלשבאב ופצעו כעשרה פעילי שבאב נוספים. במהלך התקיפה, שחררו הכוחות המיוחדים בני ערובה מקומיים שהוחזקו במקום (חשבון הטוויטר של הארון מערוף, 10 בספטמבר 2022)⁸. בתקיפה השתתפו גם כלי טיס בלתי מאוישים אמריקאים (חשבון הטוויטר של Morad News, 10 בספטמבר 2022; חשבון הטוויטר של Halgan Media, 9 בספטמבר 2022).

◀ **בתחום האידיאולוגי,** חמזה עבדי בארה, ראש ממשלת סומאליה, מינה ב-2 באוגוסט 2022 את מח'תאר רובו, המכונה אבו מנצור לשר ההקדשים, הדתות והמאבק בטרור האחראי על המאבק האידיאולוגי כנגד אלשבאב.

⁸ ראו פרסום מרכז המידע למוזיעין ולטרור מ-14 בספטמבר 2022 "מבט לג'האד העולמי (8 – 14 בספטמבר 2022)".

מח'תאר רובו שימש בעבר דובר אלשבאב וסגן מפקד הארגון וערק משורותיו בשנת 2017 (רויטרס, 2 באוגוסט 2022).

◀ ב-23 באוגוסט 2022, נשא נשיא סומאליה נאום לאומה, לאחר הפיגוע שביצע אלשבאב במלון היאט במוגדישו ארבעה ימים קודם לכן, שכתוצאה ממנו נהרגו 21 בני אדם ו-117 נפצעו⁹. בנאום, ציין הנשיא כי אין פתרון אחר מלבד חיסולו של אלשבאב וקרא לציבור להתכונן למלחמה כוללת נגד הארגון (חשבון הטוויטר של הארון מערוף, 23 באוגוסט 2022). בהמשך להכרזה זו, קרא נשיא סומאליה לציבור ב-12 בספטמבר 2022, לעזוב את האזורים הנמצאים תחת שליטת אלשבאב והזהיר אותם כי אם לא יעשו כן, הם עלולים להיהרג מתקיפות אוויריות ומפשיטות ליליות שכן כל לוחם של אלשבאב הוא מטרה (חשבון הטוויטר של הארון מערוף, 12 בספטמבר 2022, חשבון הטוויטר של הלגאן מדיה, 12 בספטמבר 2022).

סיכום ומשמעות

◀ להערכתנו, חלה עלייה במעמדו של אלשבאב במסגרת אלקאעדה. הוא נחשב לסניף מצליח ומשפיע ביותר של הארגון. זאת עוד, בחודשים האחרונים ניכרת ם התחזקות בביטחון העצמי ובכוחו הצבאי של אלשבאב המאפשרים לו לנסות ולבסס נוכחות באתיופיה ובמקביל, לחדש את פעילותו בצפון מזרח קניה. השימוש בכלי טיס בלתי מאוישים היא עדות נוספת להתחזקותו הצבאית של הארגון.

◀ להערכתנו, אלשבאב צפוי לנסות ולמנוע את הקמת אזור הביטחון האתיופיה בשטח סומאליה ובמקביל להגביר את פעילותו בצפון מזרח קניה. זאת, בנוסף להמשך ניסיונותיו לחתור להפלת ממשלת סומאליה, לזרוע סכסוכים וחילוקי דעות בתוכה ולפגוע בפופולריות ובלגיטימיות שלה בעיני הציבור הסומאלי. הדרך למיגור אלשבאב עדיין ארוכה.

⁹ ראו פרסום מרכז המידע למודיעין ולטרור מ-24 באוגוסט 2022 "מבט לג'האד העולמי (18 – 24 באוגוסט 2022)"